

saap. 8.12.2020

liite

Aluehallintovirasto

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat
Sosiaali- ja terveydenhuoltoyksikkö

PÄÄTÖS

30.11.2020

1 (4)
LSAVI/6104/05.06.02/2020

Laitilan kaupunki
Sosiaali- ja terveystoimikunta

LASTENSUOJELUN MÄÄRÄAIKOJEN VALTAKUNNALLINEN VALVONTA

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) pyytää lastensuojelulain (417/2007) 27 a §:n perusteella kunnilta ja kuntayhtymiltä kaksi kertaa kalenterivuodessa tiedot lastensuojelulaissa ja sosiaalihuoltolaissa säädettyjen määräaikojen noudattamisesta. THL luovuttaa keräämänsä tiedot Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle (Valvira). Valvira siirsi sosiaalihuoltolain 3 §:n 2 momentissa säädetyn toimivaltajaon mukaisesti Lounais-Suomen aluehallintovirastolle Laitilan kaupungin sosiaali- ja terveystoimikunnan kyselyyn antamat vastaukset käsiteltäväksi sosiaalihuoltolain mukaisena valvontasiana, koska vastausten mukaan laissa säädetty määräajat olivat ylittyneet.

Laitilan kaupungin sosiaali- ja terveystoimikunnan THL:lle antamista vastauksista ilmenee, että **tiedonkeruujaksolla 1.10.2019- 31.3.2020** palvelutarpeen arvioinneista 5,9 % jäi valmistumatta kolmen kuukauden enimmäismääräajan kuluessa vireille tulosta. Tietojen mukaan palvelutarpeen arviointeja oli yhteensä 101, joista kuusi (6) arviointia ylitti enimmäismääräajan.

ALUEHALLINTOVIKASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Ratkaisu

Aluehallintovirasto kiinnittää Laitilan kaupungin sosiaali- ja terveystoimikunnan huomiota vastaisen varalle siihen, että lastensuojelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisia määräaikoja on noudatettava palvelutarpeen arviointien valmistumisissa.

Aluehallintovirasto seuraa Laitilan kaupungin sosiaali- ja terveystoimikunnan lastensuojelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten määräaikojen toteutumista seuraavien THL:n toteuttamien valtakunnallisten tiedonkeruiden avulla.

Perustelut

Säädökset

Lastensuojelulain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun.

LOUNAISSUOMEN ALUEHALLINTOVIKASTO

puh. 0295 018 000
fax 02 251 1820
kirjaamo.lounais@avi.fi
www.avi.fi

Turun päätoimipaikka
Itsenäisyydenaukio 2
PL 22
20801 Turku

Lastensuojelulain 4 §:n 1 momentin mukaan lastensuojelun on mm. pyrittävä puuttumaan riittävän varhain havaittuihin ongelmiin.

Lastensuojelulain 26 §:n 1 momentin mukaan lastensuojeluasia tulee vireille hakemuksesta tai kun sosiaalityöntekijä tai muu lastensuojelun työntekijä on saanut muutoin tietää mahdollisesta lastensuojelun tarpeesta olevasta lapsesta.

Pykälän 2 momentin mukaan lastensuojeluasian vireille tulon jälkeen sosiaalityöntekijän tai muun lastensuojelun työntekijän on arvioitava välittömästi lapsen mahdollinen kiireellinen lastensuojelun tarve.

Pykälän 3 momentin mukaan lisäksi on tehtävä sosiaalihuoltolain 36 §:n mukainen palvelutarpeen arviointi, jollei arvioinnin tekeminen ole ilmeisen tarpeetonta. Palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä selvitetään lastensuojelun tarve, ellei asia ole selvästi luonteeltaan sellainen, ettei lastensuojelun tukitoimia tarvita.

Pykälän 4 momentin mukaan arvion lastensuojelulain mukaisten palvelujen ja tukitoimien tarpeesta tekee sosiaalityöntekijä. Sosiaalityöntekijä arvioi lapsen kasvuolosuhteita sekä huoltajien tai muiden lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavien henkilöiden mahdollisuuksia huolehtia lapsen hoidosta ja kasvatuksesta. Arviointi tehdään kyseessä olevan tapauksen olosuhteiden edellyttämässä laajuudessa. Arvioinnin tekemiseksi sosiaalityöntekijä voi tarvittaessa olla yhteydessä lapselle läheisiin henkilöihin sekä eri yhteistyötahoihin ja asiantuntijoihin siten kuin sosiaalihuoltolain 41 §:ssä säädetään.

Pykälän 5 momentin mukaan palvelutarpeen arvioinnin tekemisessä on noudatettava, mitä sosiaalihuoltolain 36 §:ssä säädetään. Arvio on aloitettava viipymättä ja saatettava loppuun ilman aiheetonta viivytystä. Arvio on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä asian vireille tulosta ja sen on valmistuttava viimeistään kolmen kuukauden kuluessa vireille tulosta.

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 36 §:n 1 momentin mukaan, kun kunnallisen sosiaalihuollon palveluksessa oleva on tehtävässään saanut tietää sosiaalihuollon tarpeesta olevasta henkilöstä, hänen on huolehdittava, että henkilön kiireellisen avun tarve arvioidaan välittömästi. Lisäksi henkilöllä on oikeus saada palvelutarpeen arviointi, jollei arvioinnin tekeminen ole ilmeisen tarpeetonta.

Pykälän 2 momentin mukaan palvelutarpeen arviointi on aloitettava viipymättä ja saatettava loppuun ilman aiheetonta viivytystä. Arvioinnin tekeminen on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä siitä, kun asiakas, asiakkaan omainen tai läheinen tai hänen laillinen edustajansa on ottanut yhteyttä sosiaalipalveluista vastaavaan kunnalliseen viranomaiseen palvelujen saamiseksi, jos: 1) henkilö on yli 75-vuotias; 2) henkilö saa vammaisetuksista annetun lain (570/2007) 9 §:n 3 momentin 3 kohdan mukaista ylintä hoitotukea.

Pykälän 3 momentin mukaan erityistä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arviointi on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä asian vireille tulosta ja arvioinnin on valmistuttava viimeistään kolmen kuukauden kuluessa vireille tulosta.

Pykälän 4 momentin mukaan arviointi tehdään asiakkaan elämäntilanteen edellyttämässä laajuudessa yhteistyössä asiakkaan ja tarvittaessa hänen omaisensa ja läheisensä sekä muiden toimijoiden kanssa. Arviointia tehtäessä asiakkaalle on selvitettävä hänen yleis- ja erityislainsäädäntöön perustuvat oikeutensa ja velvollisuutensa sekä erilaiset vaihtoehdot palvelujen toteuttamisessa ja niiden vaikutukset samoin kuin muut seikat, joilla on merkitystä hänen asiassaan. Selvitys on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää sen sisällön ja merkityksen. Arviointia tehtäessä on kunnioitettava asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja otettava huomioon hänen toiveensa, mielipiteensä ja yksilölliset tarpeensa. Erityistä huomiota on kiinnitettävä lasten ja nuorten sekä erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden itsemääräämisoikeuden kunnioittamiseen. Ikään-tyneen väestön palvelutarpeen selvitystä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä vanhuspalvelulaissa säädetään. Lastensuojelutarpeen selvittämisestä palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä säädetään lastensuojelulaissa.

Pykälän 5 momentin mukaan palvelutarpeen arvioinnista vastaa palvelutarpeen arvioimisen kannalta tarkoituksenmukainen sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) 3 §:ssä tarkoitettu sosiaalihuollon ammattihenkilö, jollei muualla laissa toisin säädetä. Erityistä tukea tarvitsevien lasten ja muiden erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden palvelutarpeen arvioinnin tekemisestä vastaa virkasuhteessa oleva sosiaaliohjaaja.

Sosiaalihuoltolain 56 §:n 1 momentin mukaan, jos sosiaalihuollon järjestämisessä tai toteuttamisessa havaitaan asiakasturvallisuutta vaarantavia puutteita tai muita epäkohtia taikka toiminta on muutoin sosiaalihuoltolain vastaista, aluehallintovirasto voi antaa määräyksen puutteiden korjaamisesta tai epäkohtien poistamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava. Pykälän 2 momentin mukaan aluehallintovirasto voi velvoittaa kunnan tai kuntayhtymän noudattamaan 1 momentissa tarkoitettua määräystä sakon uhalla.

Sosiaalihuoltolain 57 §:n mukaan, jos sosiaalihuollon ohjauksen ja valvonnan yhteydessä todetaan, että kunta tai kuntayhtymä on sosiaalihuoltolain mukaista toimintaa järjestäessään tai toteuttaessaan menettellyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä aluehallintovirasto voi antaa kunnalle tai kuntayhtymälle taikka virheellisestä toiminnasta vastuussa olevalle virkamiehelle huomautuksen vastaisen toiminnan varalle. Aluehallintovirasto voi, jos asia ei anna aiheutta huomautukseen tai muihin toimenpiteisiin, kiinnittää valvottavan huomiota toiminnan asianmukaiseen järjestämiseen ja hyvän hallintotavan noudattamiseen.

Arviointi

Aluehallintovirasto on päätöksissään 13.4.2016 ja 19.4.2018 kiinnittänyt Laitilan kaupungin huomiota vastaisen varalle siihen, että lastensuojelulain ja sosiaalihuoltolain määräaikoja on noudatettava sekä palvelutarpeen arviointien aloittamisessa että palvelutarpeen arviointien valmistumisissa. 19.4.2018 päätöksessä käsiteltiin seurantajaksot 1.10.2016-31.3.2017 ja 1.4.2017-30.9.2017 koskevia palvelutarpeen arvioinnin käsittelyajan ylityksiä. Seurantajaksolla 1.10.2017-31.3.2018 lastensuojeluilmoitusten käsittelyaika ylittyi. Laitilan kaupungin sosiaali- ja terveysvaliotoimikunta antoi asiaan selvityksensä 21.9.2018. Aluehallintovirasto on kirjeessään 21.3.2019 todennut, että

saadun selvityksen mukaan Laitilan kaupungin perhepalveluissa on ryhdytty toimenpiteisiin lastensuojelulain mukaisten määräaikojen noudattamiseksi eikä näin ollen enemmille valvontatoimenpiteille ollut tässä vaiheessa tarvetta.

Aluehallintoviraston aiemmista päätöksistä huolimatta Laitilassa on jälleen ylityksiä palvelutarpeen arviointien valmistumisessa määräajan puitteissa tiedonkeruujaksolla 1.10.2019-31.3.2020. Aluehallintovirasto painottaa, että palvelutarpeen arviointi on aloitettava viipymättä ja saatettava loppuun ilman aiheetonta viivytystä. Lastensuojelulain 26 § 5 momentissa ja sosiaalihuoltolain 36 § 3 momentissa todetaan, että palvelutarpeen arvioinnin on valmistuttava viimeistään kolmen kuukauden kuluessa vireille tuloista. Palvelutarpeen arvioinnin aikana on selvitettävä lastensuojelun tarve.

Aluehallintovirasto toteaa, että määräajoilla pyritään turvaamaan lasten ja perheiden oikeuksien varhainen ja yhdenvertainen toteutuminen. Jokaisella sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus saada asiansa käsiteltyä sille laissa säädetyssä määräajassa. Lainsäätäjä on pyrkinyt määräajoilla varmistamaan sen, että lastensuojeluasiat käsitellään kohtuullisessa ajassa ja lastensuojeluasioiden käsittelyyn kohdennetaan riittävästi voimavaroja.

MUUTOKSENHAKU

Aluehallintoviraston antamaan huomion kiinnittämiseen ei sosiaalihuoltolain (710/1982) 57 §:n 3 momentin mukaan saa hakea muutosta valittamalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa sosiaalihuollon ylitarkastaja Sini Virtanen, puh. 0295 018 000 (vaihde).

Lakimies

Pia Leikasto

Sosiaalihuollon ylitarkastaja Sini Virtanen

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, Valvira

Tämä asiakirja LSAVI/6104/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSAVI/6104/2020 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Leikasto Pia 30.11.2020 12:21

Esittelijä Virtanen Sini 30.11.2020 09:17

